

EURÓPA TANÁCS
13. CEMAT
Szlovénia, Ljubljana, 2003. szeptember 16-17.

**KEZDEMÉNYEZÉS A TISZA VÍZGYŰJTŐ TERÜLETÉNEK FENNTARTHATÓ
TERÜLETFEJLESZTÉSÉRE**

Magyarország, Románia, Szerbia és Montenegró, a Szlovák Köztársaság és Ukrajna regionális területi tervezésért felelős miniszterei, a továbbiakban „Felek”.

Emlékeztetve az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2011. március 7-i ülésének határozataira „Az Európa Tanács lehetséges hozzájárulásáról az olyan folyók környezetvédelmi katasztrófája esetén, mint a Tisza és a Szamos”, amelyek felhívják az érintett államokat, hogy e kérdésben tegyenek erőfeszítéseket „a hatékony regionális környezetvédelmi együttműködés előmozdítása céljából, beleértve az érintett államok közötti megállapodás lehetséges kimunkálását az Európa Tanács égisze alatt” (744. ülés);

Tudatában annak, hogy együttműködés szükséges a Tisza vízgyűjtő területének fenntartható területfejlesztése kérdésében, teljes körűen figyelembe véve az érintett térség természeti, kulturális és táji örökségét, ugyanakkor javítva a helyi lakosok életminőségét;

Törekedve a Regionális Tervezésért Felelős Miniszterek 12. Európai Konferenciáján Hannoverben (Németországban) 2000. szeptember 8-án elfogadott (1. sz. Határozat), az Európai Kontinens Fenntartható Területfejlesztési Irányelvei (GPSSDEC-CEMAT) valóra váltására, és az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a tagállamokhoz szóló, (CEMAT) 2002. január 30-án elfogadott Rec. (2002) 1. ajánlása, és nevezetesen az árvizekre és árterületekre, az üledékes völgyekre, a tájra és a határokon átívelő együttműködésre vonatkozó releváns rendelkezései szerint;

Hivatkozással az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által elfogadott 2002. május 3-i Vilnius-i Nyilatkozatra a kibővülő Európában a regionális együttműködésről és a demokratikus stabilitás konszolidálásáról;

Elismerve, hogy a terület különböző funkciói közötti potenciális konfliktusok előre jelezhetők és mérsékelhetők az integrált területfejlesztési stratégia révén;

Figyelembe véve a fenntartható területfejlesztés terén a jelenlegi nemzetközi szintű jogi eszközöket, mint amilyen a Nemzetközi Fontosságú Árterületekről szóló Egyezmény, különösen a WATERFOWL Élőhely vonatkozásában (Ramsar, 1971. február 2.), az Egyezmény az Európai Vadélet és Természeti Élőhelyek Megóvásáról (Bern, 1979. szeptember 19.), az Európai Keretegyezmény a Területi Közösségek vagy Hatóságok Közötti Együttműködéséről (Madrid, 1980. május 21.), A Torremolinos-i Európai Regionális/Területi Tervezési Charta (a Miniszteri Bizottság R (84) 2. sz. ajánlása a tagállamok számára az Európai Regionális/ Területi Tervezési Chartáról), az Egyezmény az Európai Építészeti Örökség Védelméről (Granada, 1985. október 3.), az Egyezmény a Tisza és mellékfolyói szennyezésétől való védelmét célzó intézkedésekről (Szeged, 1986. május 28.), az Egyezmény a határokon túllépő környezeti hatások értékeléséről (Espoo, 1991. február 25.), Európai Egyezmény a Régészeti Örökség Védelméről (Felülvizsgálat) (Valetta, 1992. január 16.), Egyezmény a Határokon Túllépő Vízfolyások és Nemzetközi Tavak Védelméről és Használatáról (Helsinki, 1992. március 17.), Egyezmény a Biológiai Sokféleségről (Rio de Janeiro, 1992. június 5.), Egyezmény a Duna védelmét és fenntartható használatát célzó együttműködéséről (Szófia, 1994. június 29.), Európai Tájvédelmi Egyezmény (Firenze, 2000. október 20.), az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve,

amely megállapítja a kereteket a vízvédelmi politika terén folytatandó közösségi cselekvéshez (2000. október 23.), az Európa Tanács Európai Charta-ja a vízforrásokról (a Miniszteri Bizottság Rec (2001) 14 sz. ajánlása), Keretegyezmény a Kárpátok védelméről és fenntartható fejlesztéséről (Kijev, 2003. május 23.);

Azon szándéktól vezérelve, hogy a Tisza vízgyűjtő területe határon túllépő jellegű „CEMAT Innovatív Régió” legyen;

Figyelembe véve a már eddig végzett munkát a Tisza vízgyűjtő területének regionális térségében, kifejezték azon szándékukat, hogy szoros együttműködés folytatnak az alábbi területeken:

1. Cikk – A kezdeményezés tárgyát képező terület

A kezdeményezés a Tisza vízgyűjtő medencéjének földrajzi területére terjed ki, ahogy azt a Kezdeményezés mellékletének rendelkezései meghatározzák.

2. Cikk – Célok

1. A felek közösen kezdeményezik és megvalósítják az Európai Kontinens Fenntartható Területfejlesztési Irányelveit, nevezetesen az alábbi tíz általános elvet:
  - a területi kohézió előmozdítása a régiók kiegyensúlyozottabb társadalmi-gazdasági fejlesztése és a versenyképesség fokozása révén;
  - a városi funkciókkal generált fejlesztés ösztönözése és a város és a vidék közötti kapcsolat javítása;
  - a kiegyensúlyozottabb hozzáférhetőség előmozdítása;
  - az információhoz és a tudáshoz való hozzáférés fejlesztése;
  - a környezeti károk mérséklése;
  - a természeti erőforrások és a természeti örökség fejlesztése és védelme
  - a kulturális örökség fejlesztése a további fejlődés lényeges elemeként;
  - az energiaforrások kiaknázása a biztonság fenntartása mellett;
  - a kiváló minőségű, fenntartható turizmus ösztönzése;
  - a természeti katasztrófák hatásának mérséklése a megelőzést célzó intézkedések révén.
2. A Felek megállapodnak, hogy különös figyelmet fordítanak az Európai Kontinens Fenntartható Területfejlesztési Irányelveinek az érterek és üledékes völgyek specifikus területére vonatkozó rendelkezéseire. E tekintetben elképzelésük van az integrált és a határokon túllépő területfejlesztésről, és előírányozzák az e célkitűzést megvalósító stratégiai kidolgozását és megvalósítását. Különösen az alábbiakat veszik figyelembe:
  - a táj és a törékeny ökörendszerek védelme, a vízgazdálkodás, a területfejlesztéssel összekapcsolt vízgazdálkodás, a folyók és tavak megóvása, a városi területek és az intenzív mezőgazdaság terjeszkedésével történő intenzív területfoglalás korlátozása és az árvízvédelem;
  - a területi kohézió előmozdítása (kiegyensúlyozott terület-gazdálkodás, városi funkciók, kapcsolat a város és vidék között, az információhoz és a tudáshoz való hozzáférési és elérhetőségi feltételek), a természeti és kulturális örökség fejlesztése, a minőségi és fenntartható turizmus előmozdítása, az energiaforrások kiaknázása a biztonság fenntartása mellett;
  - a Tisza vízgyűjtő területének fenntartható fejlesztését célzó programok és projektek támogatásához a leghatékonyabb pénzügyi eszközök meghatározása, különös tekintettel a nemzetközi szervezetek és alapok részvételére.
3. A Felek elismerik a területi tervezés funkcióját a horizontális és ágazatközi együttműködésben. Elismerik a fenntartható területfejlesztésben a helyi és a regionális hatóságok, valamint a civil társadalom szerepét is, különös tekintettel a nem kormányzati szervezetekre, és elősegítik a részvételüket a Kezdeményezés valóra váltásában.

4. A Felek az együttműködésük keretében figyelembe veszik a Tisza vízgyűjtő területe térségében megvalósuló számos projektet és a folyamatban lévő tevékenységeket is az erőfeszítéseik terén az ismétlődés és a párhuzamosság elkerülése céljából.

3. Cikk – Tisza Vegyesbizottság

1. A felek megállapodnak, hogy a Kezdeményezés célkitűzéseinek előmozdítása érdekében Vegyesbizottságot hoznak létre a Tisza vízgyűjtő területén megvalósuló hatékony együttműködés biztosítására.
2. E Vegyesbizottság fő feladata a Kezdeményezés megvalósítási módozatainak vizsgálata és ajánlások tétele a Felek számára a foganatosítandó intézkedésekre vonatkozóan.
3. Mindegyik Fél két tagból álló küldöttséget hoz létre, amely munkáját szakértők segíthetik.
4. A következő államok, nemzetközi szervezetek és jogi személyek képviselői kapnak megfigyelői jogállást a bizottságban:
  - Bulgária
  - Európa Tanács
  - Európai Unió
  - Világbank (WB)
  - Európai Fejlesztési és Újjáépítési Bank (EBRD)
  - Európai Befektetési Bank (EIB)
  - az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP)
  - az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programja (UNEP)
  - az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO)
  - Vadélet Világalap (WWF)
  - a Közép- és Kelet-Európai Országok Regionális Környezetvédelmi Központja (REC)
  - Délkelet-Európai Együttműködési Kezdeményezés (SECI).
5. A Vegyesbizottság más releváns szervezetekkel vagy jogi személyekkel együttműködve dolgozhat.
6. A Vegyesbizottság a jelen dokumentum rendelkezései szerint, az Európa Tanács támogatásával kidolgozza a saját működési szabályzatát.

4. Cikk – Tisza munka- és cselekvési program

A Felek megállapodnak, hogy a Vegyesbizottság:

- a Kezdeményezés elválaszthatatlan részeként munka- és cselekvési programot dolgozzon ki a Mellékletben ismertetett rendelkezések szerint;
- frissítse ezt a programot ezen együttműködés eredményeinek rendszeres (előreláthatólag két évenként tartandó) felülvizsgálata alapján és a körülmények alakulásától függően.

5. Cikk – Záró rendelkezések

1. E kezdeményezés értelmezéséből vagy alkalmazásából eredő bármilyen nézetkülönbséget a minisztériumok közötti tárgyalások útján kell rendezni.
2. Mindegyik Fél a Kezdeményezést a saját országában terjeszti az illetékes hatóságok és igazgatási szervek körében.
E kezdeményezés francia és angol nyelven, egy példányban készült, mindkét szöveg hiteles, amelyet letétben helyeznek az Európa Tanács Levéltárában.
Kelt Ljubljánban, 2033. szeptember 16-én, egy példányban, francia és angol nyelven, mindkét szöveg egyformán hiteles.

Magyarország részéről
SZALÓ Péter úr,
Magyarország Miniszterelnöki Hivatala
Nemzeti Területfejlesztési Hivatalának alelnöke

a Szlovák Köztársaság részéről
Ján HURNÝ úr,
a Szlovák Köztársaság építésügyi és területfejlesztési miniszterhelyettese

Románia részéről
Ileana TUREANU asszony,
a Közlekedési, Építésügyi és Turisztikai Minisztérium államtitkára

Szerbia és Montenegró részéről
Dragoslav SUMARAC ÚR,
a Szerb Köztársaság várostervezési és építésügyi minisztere

Urajna részéről
Sergiy ROMANYUK úr,
gazdasági és európaügyi miniszterhelyettes

NYILATKOZAT A TISZA VÍZGYŰJTŐ TERÜLETÉVEL KAPCSOLATOS EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL

Alulírottak, Magyarország, Románia, Szerbia és Montenegró, a Szlovák Köztársaság és Ukrajna regionális/területfejlesztésért felelős miniszterei, a Regionális Tervezésért Felelős Miniszterek Európai Konferenciája (CEMAT) Ljubljánában, 2003. szeptember 16-én tartott 13. Ülésén köszönetet mondunk az Európa Tanácsnak a Tisza vízgyűjtő területének fenntartható területfejlesztésével kapcsolatos Kezdeményezés megvalósítása érdekében, az Európai Kontinens Fenntartható Területfejlesztési Irányelvei (GPSSDEC_CEMAT) valóra váltása céljából végzett munkáért.

Mi:

- kifejezzük azon szándékunkat, hogy határokon átlépő „CEMAT Innovatív Régió”-ként valósítsuk meg a Kezdeményezést;
- felkérjük az Európa Tanácsot, az Európai Uniót és más nemzetközi szervezeteket, hogy támogassák a Kezdeményezés megvalósítását célzó munkát;
- megállapodunk, hogy a Kezdeményezés megvalósítási eredményeinek fényében megvizsgáljuk egy megállapodás előkészítésére irányuló munka célszerűségét, és határozzuk a munka folytatása kérdésében.